

Interpellation om drogtest i skolan

Droganvändningen i samhället är ett problem som växer och Sala är inget undantag för denna problematik.

Användning av narkotika, främst cannabis som är vanligast, påverkar den unga hjärnan negativt och ökar risken för skolkl, dåliga betyg och avhopp från skolan. Det medför även en ökad risk för skador och olyckor vid praktiska moment och praktik i gymnasieskolans yrkesutbildningar. Att förebygga och tidigt uppmärksamma narkotikabruk, bryta detta och ge stöd och hjälp till eleven är därför av mycket stor betydelse för den enskilde och för samhället.

Idag sker inga drogtester i Salas skolor trots att problemet med drogpåverkade elever har uppmärksamrats.

Med hänvisning till ovanstående frågar vi i Sverigedemokraterna Sala skolnämndens ordförande:

- **Hur** ser kommunens mål och vision ut för att stävja problematiken med narkotika i skolmiljö?
- **Hur** avser man agera gentemot droganvändning i skolmiljön och hur skall dess utfall redovisas?

För Sverigedemokraterna Sala

Louise Eriksson (SD)

Magnus Edman, gruppledare (SD)

Joel Liljekvist (SD)

16/12-18

Svar på interpellation angående drogtest i skolan

BAGRUND

Louise Eriksson, Magnus Edman och Joel Liljekvist, Sverigedemokraterna, har i en interpellation ställt frågor till mig som skolnämndens ordförande om drogtest i skolorna.

Frågorna är:

Hur ser kommunens mål och vision ut för att stävja problematiken med narkotika i skolmiljö? Hur avser man agera gentemot droganvändning i skolmiljön och hur skall dess utfall redovisas?

SVAR

Skolnämnden och Barn och Utbildning ser mycket allvarligt på droganvändning i skolan och agerar systematiskt och kraftfullt för att såväl identifiera och motverka sådant.

På gymnasieskolorna finns tydliga alkohol- och drogpolicys med handlingsplaner.

I Sala förekommer drogtest vid misstanke och behov. Däremot görs inte slumpmässiga drogtest, eftersom lagstiftningen kring detta är otydlig med hänvisning till elevernas integritet. Det framgår av skrivningen i regeringsformen 2 kap §6 om "påtvingat av kroppsligt ingrepp". På nationellt plan pågår ett arbete med en översyn av hur detta skall tolkas, angående skolan.

Det finns också vissa lagliga begränsningar för skolans möjlighet att stänga av elever. Elevernas lagliga rätt till utbildning står över andra lagstiftningar. De är inget vi som kommun kan ändra på.

Det är dock enligt exempelvis Kungsängsgymnasiets drogpolicy tydligt skrivet att det råder förbud att vistas i skolan under påverkan av alkohol eller andra droger liksom att förvara och inneha alkohol och andra droger på skolan. Polisanmälan sker av skollädaingen vid överträdelse. Även överlåtande, försäljning och förmedling av alkohol och droger är förbjuden. Detta gäller både elever och personal.

Inom gymnasieskolan gäller att elever som misstänks vara drogpåverkade får göra urinprov. Eleven kallas till ett möte där personalen från elevhälsan och rektor träffar eleven tillsammans för att göra en bedömning av elevens situation. Eleven informeras om misstankarna och erbjuds att lämna

urinprov för att motbevisa misstankarna. Är eleven under 18 år så kontaktas vårdnadshavare/förälder och får information om misstankarna och att eleven skickas hem. Vårdnadshavare/förälder till en äldre elev meddelas om eleven medger det. Om eleven förnekar missbruk och vägrar drogtesta sig, kvarstår misstanke om missbruk. En orosanmälan till socialtjänsten görs också vid misstanke eller vid positivt test.

Skolan har ett gott och professionellt samarbete med den förebyggande ungdomsmottagningen "Kedjan". Ibland görs urinprov på "Kedjan" och vid några enstaka tillfällen görs det på skolsköterskemottagningen.

Även grundskolan samarbetar med "Kedjan" och finns misstanke, vare sig det är på skolan eller på ledighet, informeras vårdnadshavare och tillsammans med dem kan tester genomföras.

I såväl gymnasieskolan och grundskolan verkar skolledningarna för att hundar skall kunna göra eftersök av narkotika, vilket också sker.

Den problematik som beskrivs i interpellationen är förstås allvarlig och tas på största allvar, men får heller inte överdrivas. Vid de visitationer av skåp som gjorts på exempelvis Vallaskolan och Ekebyskolan i samband med misstankar om droginnehav, så har inga droger hittats. Den bild som ibland utmålas om att droger är vanliga i Salas skolor, kan behöva nyanseras. Detta med respekt för att Salas ungdomar på goda grunder generellt sett kan beskrivas som nyktra, drogfria, skötsamma, hederliga, ambitiösa och trevliga medborgare.

Hanna Westman SBä

Skolnämndens ordförande

BARN OCH UTBILDNING

ALKOHOL- OCH DROGPOLICY SAMT HANDLINGSPLAN FÖR KUNGSÄNGSGYMNASIET

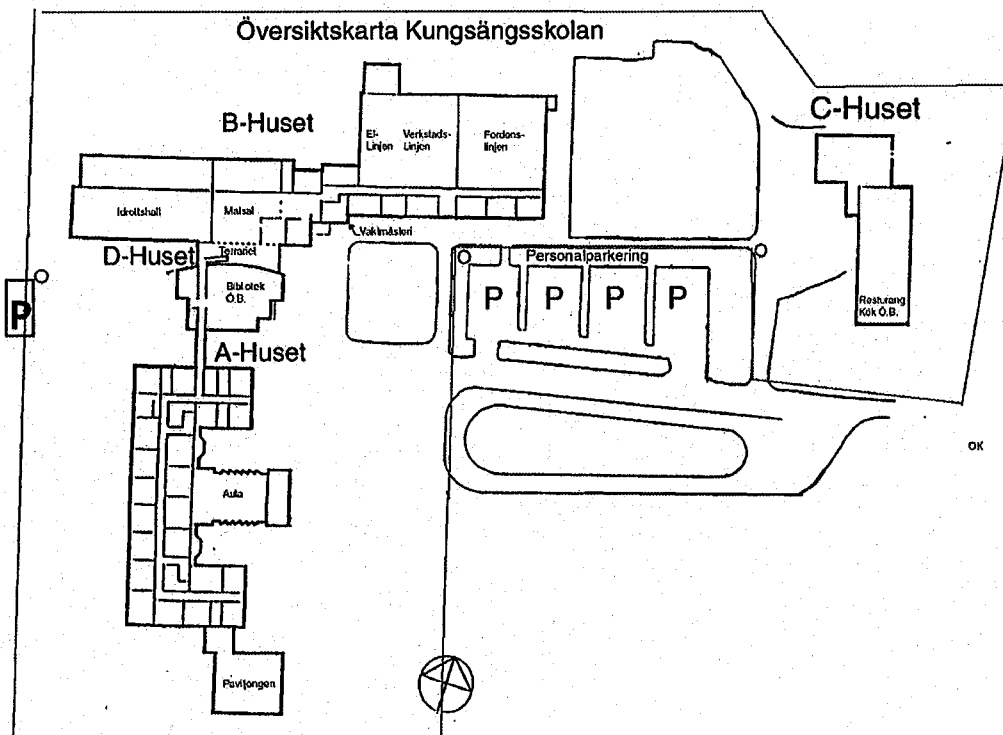
SALA KOMMUNS DROGPOLITISKA POLICY 2011-2015.

Målet för det drogförebyggande arbetet i Sala kommun är att:

- Inga ungdomar under 18 år ska använda alkohol, snus eller tobak.
- Ingen ska använda narkotika eller andra beroendeframkallande medel.
- Förtäring av alkohol i berusningssyfte ska minska.
- Sala kommun ska ha en rökfri arbetstid.

KUNGSÄNGSGYMNASIETS ALKOHOL- OCH DROGPOLICY

Vi vill erbjuda våra elever bästa möjliga undervisning, ge alla en möjlighet att nå bästa möjliga studieresultat och erbjuda en trygg, lugn och trivsamt arbetsmiljö. Skolan räknas som en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser inom kommunen och skall vara rök-, alkohol och drogfri. Generellt rökförbud gäller på hela skolan inklusive skolområdet. Inom den blå markeringen råder rökförbud.

Skolförvaltningen

Det är förbjudet att vistas i skolan under påverkan av alkohol eller andra droger liksom att förvara och inneha alkohol och andra droger på skolan. Polisanmälan sker av skolledningen vid överträdelse. Även överlåtande, försäljning och förmedling av alkohol och droger är förbjuden. Detta gäller både elever och personal.

Samtliga verksamheter inom skolan skall arbeta för att förebygga fysisk, psykisk och social ohälsa samt förhindra användandet av alkohol, narkotika, dopning och narkotikaklassade läkemedel samt tobak. Detta arbete skall genomföras av arbetslagen med möjlig medverkan av elevhälsan. Det viktigt att all personal som i sitt arbete kommer i kontakt med ungdomar, oavsett var man arbetar eller vilken funktion man upprätthåller, har kunskap om hur man skall agera när det uppstår situationer kring påverkade ungdomar eller vid misstankar om missbruk.

Lagstiftning

- Enligt *FN's barnkonvention* är skolan skyldig att skydda barn och ungdomar från narkotika.
- *Skollagen* säger att skolan skall motverka missbruk av narkotika.
- Föreskrifter i *arbetsmiljölagen* säger att alla i skolan skall ha en bra arbetsmiljö och att skolan är skyldig att förebygga ohälsa och olycksfall, som bl.a. kan orsakas av narkotika.
- *Socialtjänstlagen* reglerar all personal på skolans skyldighet att genast anmäla om en elev använder eller misstänks använda narkotika.
- Enligt *narkotikastrafflagen* är det förbjudet att inneha, överlåta eller använda preparat som är klassade som narkotika.
- *Tobakslagen* fastslår att rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn och ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.
- Enligt *skollagen* kan skolledare omhänderta alkohol och droger som förvaras i skolans lokaler, till exempel i elevskåp.

KUNGSÄNGSGYMNASIETS HANDLINGSPLAN

Vid misstanke/oro om missbruk av droger eller alkohol hos elev skall den som misstänker det anmäla oron till elevhälsan och/eller rektor för respektive program genom att fylla i blankett 01, ärende till elevhälsan och lämna den i expeditionen, elevhälsans postfack.

På nästkommande elevhälsomöte (EHT) bestämmer rektorn i samråd med personalen i EHT vem som ska genomföra kartläggningen av elevens situation. Kartläggningen ska genomföras i samråd med mentorn.

Eleven kallas till ett möte där personalen från elevhälsan och rektor träffar eleven tillsammans för att göra en bedömning av elevens situation. Eleven

Skolförvaltningen

informerar om misstankarna och erbjuds att lämna urinprov för att motbevisa misstankarna.

-Om eleven **inte vill** göra testen skickas eleven hem. Är eleven under 18 år så kontaktas vårdnadshavare/förälder och får information om misstankarna och att eleven skickas hem. Vårdnadshavare/förälder till en äldre elev meddelas om eleven medger det. Om eleven förnekar missbruk och vägrar drogtesta sig, kvarstår misstanke om missbruk.

-Om eleven **vill** göra testen och är under 18 år måste någon vårdnadshavare/förälder vara med vid provtagningen. Då kontaktas vårdnadshavaren/föräldern och meddelas detta. Är eleven över 18 år genomförs testen utan vårdnadshavarens/föräldrarnas inblandning. Vårdnadshavare/förälder kontaktas om den äldre eleven medger det.

En elev som är alkohol eller drogpåverkad får inte vistas i skolan. Vid konstaterat missbruk och om en elev är uppenbart alkohol- eller drogpåverkad under skoltid skall denne avvisas på ett säkert sätt. Vid behov tillkallas polis. Vårdnadshavare/förälder kontaktas om eleven är under 18 år eller om en äldre elev medger en sådan kontakt. En anmälan görs till Socialtjänsten.

Elevskåpen är skolans egendom. Enligt skolans ordningsregler får inte alkohol eller droger medföras till skolan eller förvaras i skolans lokaler, till exempel i elevskåp. Vid misstanke om bruk/hantering av alkohol eller droger skall rektor beordra att eleven själv öppnar elevskåp. Om eleven vägrar öppnar rektor skåpet tillsammans med någon annan av skolans personal. Polisen har rätt att använda hundar vid misstanke även i förebyggande syfte.

Vid misstanke om langning, innehav eller försäljning av droger/alkohol görs omgående en polisanmälan av rektor. Vårdnadshavare/förälder kontaktas om eleven är under 18 år eller om en äldre elev medger en sådan kontakt. Anmälan görs till Socialtjänsten.

Provtagning:

Kontaktar vi Kedjan förebyggande ungdom, telefonnummer 0224-749716, tar emot elever på Kedjan för provtagning. Kedjan är beläget i centrum mitt emot Elons leksaker. Vid kontakt med Kedjan framförs anledningen till provtagningen och att svar ska lämnas till kuratorn eller skolsköterskan. Om provsvaren är positiva anmäler Kedjan detta till socialtjänsten.

Skolförvaltningen

DEN FORTSATTA SKOLSITUATIONEN

Boka möte

Om det framkommit något i samband med ovanstående kontakter som påkallar allmän oro eller oro för skolsituationen i stort ska någon av personalen i EHT (den som har kännedom i ärendet) se till att ett möte bokas gällande elevens fortsatta skolsituation. Deltagare i mötet är eleven, vårdnadshavare/förälder om eleven är under 18 år eller om en äldre elev medger det, mentor, elevhälsan/skolsköterskan samt rektor.

Mötets innehåll:

Under mötet diskuteras den aktuella situation och vid behov beslutas vilka åtgärder som behövs för att stödja eleven både vad gäller alkohol/droger och skolgången i övrigt. En samtyckesblankett för de myndighetskontakter som behövs fylls i av eleven och vårdnadshavare/förälder för att elevhälsans personal ska kunna hålla sig informerade om behandlingsresultat via behandlingsenhet eller socialtjänst. Skolsköterskan är ansvarig för dokumentationen under mötet och dokumenterar i sitt journalsystem.

Uppföljningsmöte: Uppföljningsmöte genomförs efter ca en månad och vid behov bokas fler uppföljningsmöten.

Avstängning

Under utredningstiden eller om elev uppträder påverkad i skolan kan rektor besluta om avstängning med hänsyn till risken för andra elever och skolans personal. Avstängning av elever i gymnasieskolan görs enligt skollagen 5 kap 17-18 §§ i upp till 14 dagar. Beslutet tas interimistiskt av ansvarig rektor och skall snarast överlämnas till Bildnings- och lärande nämnden för slutgiltigt beslut.

§

Vid avstängning av elev under 18 år är skolan skyldig att informera och samråda med socialtjänsten.

ALKOHOL, DROGER OCH RÖKNING

D)c

Mål för det drogförebyggande arbetet på Ösby Naturbruksgymnasium är:

- Inga elever ska använda alkohol, snus eller tobak.
- Ösby Naturbruksgymnasium ska ha rökfri arbetstid.
- Ingen ska använda narkotika eller andra otillåtna beroendeframkallande mede.

ALLMÄNT

Handlingsplanen är utformad efter innehållet i Sala kommuns drogpolitiska policy samt policy mot alkohol och droger, vilka alla elever och medarbetare ska känna till.

Ösby Naturbruksgymnasium ska vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare och elever tillåts utvecklas och må bra. Förhållningssättet till varandra på arbetsplatsen ska präglas av ett tillåtande klimat. Alla medarbetare och elever ska behandlas med respekt och omtanke. Humor, skratt och glädje ska vara naturliga inslag i det dagliga arbetet. Medarbetare och elever ska stimuleras till att ta hand om sitt psykiska och fysiska välbefinnande. Alla form av friskvård ska stimuleras på olika sätt.

Bruk av alkohol, droger eller rökning är varken förenligt med en god arbetsmiljö eller en god lärandemiljö. Ösby Naturbruksgymnasiums personal ska aktivt arbeta för att elever stimuleras till en drogfri utveckling.

- Intag eller påverkan av droger/alkohol får inte förekomma på Ösby.
- Elever och medarbetare som röker eller snusar ska erbjudas hjälp till att sluta.
- Vi accepterar inte att någon anställd låter missbruk, påverka arbetet negativt.
- Medarbetare och elever med missbruksproblem ska erbjudas hjälp/behandling.
- Restriktivitet ska råda beträffande alkohol i samband med kurser, konferenser eller andra personalaktiviteter.
- Arbetsgivaren har ansvar som följer av Arbetsmiljölagen.

- Samtliga anställda har ett personligt ansvar att reagera på om någon elev eller medarbetare visat tecken på missbruk. Att inte reagera är ansvarslöst.

FÖREBYGGANDE ARBETE

- Mentor ansvarar för att eleverna känner till alkohol- och drogpolicyn.
- I första hand är den individen som har ansvaret att följa policyn.
- Eleven ska ges stöd att utveckla sitt eget ansvarstagande.
- Temadagar en gång per termin.
- Utvecklingssamtal.
- Klassråd.
- Livskunskapslektioner.

UPPTÄCKA

Alla elever och personal på Ösby Naturbruksgymnasium ska vara uppmärksamma på tidiga signaler beträffande missbruk.

Tidiga tecken kan vara:

- Prestationsförsämring.
- Instabilt humör.
- Upprepad korttidsfrånvaro.
- Maskerad andedräkt.
- "Begär ledighet samma dag".
- Frånvaro.
- Vill ofta låna pengar av kamrater.

INGRIPA

- Vid misstanke om missbruk eller att eleven är påverkad av något, prata med den berörde och meddela elevens vårdnadshavare (och kalla till elevvårdskonferens, handledare informeras alltid). När det gäller personal, meddela närmaste chef.
- Samverkansgruppen och Elevhälsoteamet är forum där ärenden ventileras.

- Återkommande punkt ska finnas med i samband med arbetsmiljöfrågor (APT, Ensam).
- En drog- eller alkoholpåverkad person ska snarast avvisas från Ösby.

- Rektor ska snarast möjligt ha ett samtal med den anställde. Detta medvetandegörande samtal ska förtydliga vad denna misskötsel på arbetet kan innebära för individen samt vilken skada/konsekvens som arbetsgivaren/medarbetare lidit av den inträffade. Syftet är också att informera om reglerna i handlingsplanen samt erbjuda hjälp/rehabilitering.
- Ytterligare åtgärder som kan vidtas är skriftlig varning, rehabiliteringsmöte, utredning i vilken central personalfunktion eller Arbetsmiljögruppen deltar, uppsägning av anställning kan bli aktuell.
- Skyddsombud kan alltid kontaktas när det gäller misstanke om missbruk på arbetsplatsen.

RÖKNING/SNUSNING

- Rökning får endast ske på avsedda platser, och då utanför skolans område.
- Rökare/snusare som försöker avsluta sitt beroende ska på arbetstid/lektion kunna delta i avvänjningskurer (elevhälsan).

Kommentar: Alla vuxna är förebilder för eleverna – i alla avseenden. Detta innebär att du, som är anställd på Ösby Naturbruksgymnasium, är normbildare för eleverna, både under din arbetstid och under din fritid.

Du har också ett ansvar för din arbetskamrater. Dialog, diskussion om dessa frågor ska göra att det anses naturligt att ta upp frågor om det finns misstanke om överkonsumtion av alkohol hos någon av dina arbetskamrater. Detta innebär att personal inte ska behöva känna sig som "tjallare" när någon ifrågasätter eller konfronterar en arbetskamrat om misstänkt drog- eller alkoholmissbruk. Det är omtanke om elever och medarbetare som ska präglade vår arbetsplats.